

COVID-19 – PROCEDURE VOOR PODOLOGEN

Zorgverstrekkers onderhavig aan de kwalificatievereisten van het Koninklijk Besluit van 7 maart 2016

Versie van 19 maart 2020 opgesteld door de BVP-ABP, beroepsvereniging der podologen, gevalideerd door Sciensano.

Dit document is tot stand gekomen door de nuttige informatie uit de procedures die Sciensano heeft ontwikkeld voor kinesitherapeuten en tandartsen en met de hulp van Mieke Fransen en Sara Martin.

1. Context

Er is momenteel een uitgebreide transmissie van SARS-CoV-2 in België. Dit betekent dat het niet langer mogelijk is om risicogroepen te identificeren op basis van de reisgeschiedenis. De regering heeft dan ook een maximale inspanning geleverd op het gebied van sociale afstandsmaatregelen. Het SARS-CoV-2-virus wordt voornamelijk door druppels overgedragen. Mensen die niet hoesten of niezen zijn over het algemeen zelden besmettelijk, hoewel het virus wel kan worden gedetecteerd op een nasofarynx uitstrijkje. In het algemeen wordt mensen geadviseerd om onnodig sociaal contact te vermijden en thuis te blijven als ze symptomen hebben. Huisartsen dienen, indien mogelijk, telefonisch te werken voor mensen met ademhalingsklachten en alleen een klinisch onderzoek uit te voeren als ze een mondmasker en handschoenen dragen.

Er moet momenteel bijzondere aandacht worden besteed aan de strikte naleving van de algemene hygiënemaatregelen. Patiënten met een risicofactor zijn een bijzonder kwetsbare bevolkingsgroep. Bovendien lopen patiënten die extreem noodzakelijke podologische behandelingen nodig hebben (bv. diabetische voetwonden, ingegroeide teennagels,...) een bijzonder risico op nosocomiale infecties. Medewerkers in de gezondheidszorg moeten daarom aandacht besteden aan patiënten die mogelijk lijden aan Covid-19 en aanvullende voorzorgsmaatregelen nemen.

2. GEVALSITUATIE

1.1. MOGELIJK GEVAL

Een mogelijk geval van COVID-19 is elke persoon met een acute infectie van de bovenste of onderste luchtwegen - die nieuw verschijnen of - die verergeren, voor een patiënt die chronische respiratoire symptomen vertoont.

1.2. BEVESTIGD GEVAL

Een bevestigd geval wordt gedefinieerd als een persoon die een laboratoriumbevestigde diagnose van COVID-19 heeft.

3. ALGEMENE RICHTLIJNEN

3.1. ALGEMENE HYGIËNEMAATREGELEN

De podoloog moet in het bijzonder letten op de algemene hygiënische maatregelen in het contact met alle patiënten; meer specifiek:

- Was of ontsmet regelmatig de handen. ¹
- Draag handschoenen als er risico bestaat op contact met lichaamsvloeistoffen tijdens de behandeling en was de handen na het uittrekken van de handschoenen.²
- Reinig en ontsmet na de behandeling de oppervlakken die mogelijk in contact kwamen met respiratoire secreties of andere lichaamsvloeistoffen.
- Leef hoest- en niesetiquette na en herinner dit ook aan je patiënt (https://d34j62pglfm3rr.cloudfront.net/downloads/20200217_coronavirus_poster_general_NL.pdf).
- De podoloog moet aandachtig zijn voor symptomen van een acute infectie van de onderste of bovenste luchtwegen bij patiënten. Indien dit het geval is, dient de behandelende arts gecontacteerd te worden voor het gepast beleid.
- Vraag patiënten om aan te geven indien ze symptomen van COVID-19 vertonen.
- Beperk de verspreiding van het risico: het grootste risico op dit moment is intergenerationele besmetting (verschillende leeftijden op dezelfde plaats). Zorg voor een goede hygiëne in de wachtkamer en tijdens uw URGENTE consultaties.
- Vermijd de aanwezigheid van kwetsbare groepen (ouderen, verzwakten). U kunt bijvoorbeeld mensen vragen om in de auto te wachten in plaats van in de wachtkamer.

¹ wil u graag uw kennis hierover opfrissen, bekijk dan de instructiefilmpjes op www.zorginfecties.be en specifiek op <https://www.youtube.com/watch?v=ioppHbcUk-0&feature=youtu.be> (handen wassen) en <https://www.youtube.com/watch?v=fFKXAoVYbjA&feature=youtu.be> (handen ontsmetten).

² Hoe je dat correct doet, vind je op www.zorginfecties.be en een instructiefilmje over het correct uitdoen van de handschoenen op <https://www.youtube.com/watch?v=Cj62mGAfbR0&feature=youtu.be>

3.2. ORGANISATIE VAN HET WERK

- Uitstelbare zorg dient te worden verdaagd. Het is evenwel de taak van de podoloog om chronische zorg bij risicopatiënten te blijven uitvoeren om een toevloed van ulcera en infecties binnen enkele weken te voorkomen.
- Plan vervanging in om de continuïteit van de essentiële gezondheidszorg te behouden tijdens een eventuele periode van isolatie (thuis) van de podoloog:
  - o ofwel een collega;
  - o ofwel door het identificeren van medische centra of huisartsen die bepaalde handelingen zouden kunnen overnemen.
- Voor zelfstandigen, informeer naar de modaliteiten in geval van isolatie door COVID-19 :
https://www.rsvz.be/nl/news/moeilijkheden-door-het-coronavirus?_ga=2.140474547.1612899232.1584608670-1292639180.1584520094

➤ Richtlijnen voor diabetespatiënten

Bij onderstaande patiënten moet hun normale regime van preventieve zorg aangehouden worden:

- Diabetespatiënten risicoklasse 2b met risico op voetulcera
- Diabetespatiënten risicoklasse 3
  - o Vasculair belaste patiënt
  - o Patiënten met een verleden van recidiverende ulcera
  - o Patiënten met charcot arthropatie
  - o Patiënten met een amputatie

Bij onderstaande patiënten raden we aan om de patiënten telefonisch duidelijk het advies te geven om hun podoloog te contacteren bij roodheid, pijn, blaren, ulcera, ... en om zeker een goede zelfcontrole te doen

- Diabetespatiënten risicoklasse 1 en 2a

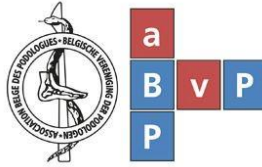
Preventieve zorg en screening bij risicoklasse 0 kan uitgesteld worden, ook hier aanraden om goede zelfcontrole uit te voeren

➤ Andere patiëntengroepen waarbij de podologische zorg moet blijven doorgaan

- Vasculair belaste patiënten
- Reumapatiënten
- Niet-diabetespatiënten met voetwonden
- Patiënten met ernstig ingegroeide nagels

➤ Onderstaande onderzoeken en behandelingen kunnen uitgesteld worden

- Niet dringende voetzorg bij niet-risicopatiënten
- Plaatsen van beugels, maken van silicone-orthesen, plaatsen van een onychoplastie
- Biomechanische onderzoeken en ganganalyses

4. Maatregelen te nemen voor de behandelingen

De podologische behandeling van mogelijke en bevestigde gevallen van COVID-19 wordt bij voorkeur uitgesteld tot na de periode van thuisisolatie.

Voor elke patiënt met ademhalings symptomen (inclusief milde symptomen) moet de behandeling worden uitgesteld.

Voor specifieke situaties kan de noodzaak met de huisarts besproken worden. Indien de zorg noodzakelijk is, plan deze dan aan het eind van de dag in, als laatste patiënt(en) en pas de volgende maatregelen toe:

- Geef de patiënt een chirurgisch mondmasker³ (het virus wordt overgedragen via druppels tot +/- 1,5 m).
- Als er geen masker beschikbaar is, kan de podoloog de patiënt vragen om zijn of haar neus en mond te bedekken met een sjaal of doek tijdens de verzorging. Deze moet na elke behandeling/manipulatie worden gewassen.

4.2. Urgente behandelingen

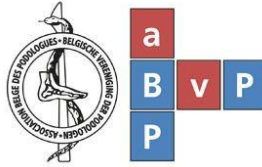
De wachtzaal

- De voordeur staat open, je opent best zelf de deuren met handschoenen.
- Indien de patiënt de deur opent direct deurklinken ontsmetten.
- De patiënt moet worden geïsoleerd (ruimtelijk en in tijd) : laat maar 1 patiënt per keer aanwezig zijn in de wachtzaal en behandelkamer.
- Indien er een begeleider bij de patiënt is, wordt gevraagd om in de wagen te wachten.
- Verwijder alle dagbladen.
- Bied bij het binnenkomen handgel aan de patiënt aan. De podoloog houdt de bus vast.
- Neem voldoende tijd tussen twee patiënten om de ruimte, het materiaal en de gebruikte oppervlakten (deurklink, betalingsapparaat, WC...) te ontsmetten, door het desinfectiemiddel dat u gewoonlijk gebruikt (coronavirus is gevoelig voor alle desinfectiemiddelen).

De podoloog verduidelijkt de hygiënische maatregelen voor de patiënt: "[Hygiënevoorlichting aan de patiënt](#)".

---

³ Mag in epidemische omstandigheden gedurende 8 u gedragen worden ongeacht de opeenvolging van interventies, zonder naar buiten te gaan, onder bepaalde voorwaarden (cfr advies Hoge Gezondheidsraad 2020). o mag met dat doel bijgehouden worden (rond de hals) maar nooit in de zak; o mag voorlopig bewaard worden op een plaats zonder besmettingsgevaar (bijvoorbeeld in een geïndividualiseerde papieren omslag of in een uitwasbare gepersonaliseerde bak); o mag nooit aan de voorzijde aangeraakt worden; o moet onmiddellijk verwijderd worden zodra zichtbaar vuil. Gezien deze uitzonderlijke situatie is de strikte toepassing van de officiële aanbevelingen inzake handhygiëne onontbeerlijk

De podoloog

Het is aanbevolen dat de podoloog zelf een chirurgisch mondmasker draagt, alsook handschoenen tijdens de verzorging van de patiënt.

- Beschermingsmateriaal moet individueel zijn.
- De hele dag handschoenen aantrekken, na de behandeling van een patiënt, eerst vuile instrumenten verwijderen, handschoenen aantrekken en onmiddellijk nieuwe schone handschoenen aantrekken om naar de computer te gaan en ze bij de volgende patiënt te gebruiken.
- Was uw handen na de behandeling met zeep of gebruik een hydro-alcoholische oplossing.
- Wissel werkkledij en verwijder handschoenen na het bezoek aan de patiënt en was uw handen met zeep of gebruik een hydro-alcoholische oplossing.
- Was werkkleding dagelijks op 60°C.

Het materiaal

- Ontsmet/steriliseer het (medische) materiaal dat in contact komt met de patiënt.
- Reinig en desinfecteer na de behandeling de oppervlakken die mogelijk in contact kwamen met respiratoire secreties of andere lichaamsvloeistoffen.
- Dagelijks worden alle lokalen volledig gereinigd met bleekmiddel.

Als dergelijke beschermingsmiddelen niet beschikbaar zijn, moet de podoloog de patiënt doorverwijzen naar een collega voor de nodige zorg.

5. Wat indien de podoloog zelf symptomen van COVID-19 vertoont?

Een podoloog kan, net als iedereen, de ziekte oplopen.

- Als een podoloog lichte symptomen van een acute infectie van de bovenste luchtwegen ontwikkelt kan verder gewerkt worden met continu gebruik van een masker en handschoenen en een verscherpte handhygiëne.
- Als een podoloog symptomen van een acute infectie van de bovenste of onderste luchtwegen ontwikkelt, met koorts en hoest of ademhalingsproblemen, neemt de podoloog telefonisch contact op met zijn/haar behandelend arts of de bedrijfsarts:
  - moet de podoloog ten minste 7 dagen in thuisisolatie blijven, of langer, totdat de symptomen verdwijnen;
  - de aanbevelingen van de procedure "Hygiënevoorlichting aan de patiënt" worden verder opgevolgd;
  - er moet telefonisch contact worden opgenomen met de behandelend arts of de bedrijfsarts als de symptomen verergeren, of als andere symptomen optreden aan het einde van de arbeidsongeschiktheid. Dit om het verdwijnen van de symptomen te bevestigen en te beslissen over het opheffen van de isolatiemaatregelen.

Voor alle procedures en contactgegevens van de arts Infectieziektebestrijding zie:

https://epidemiologie.wiv-isp.be/ID/Pages/2019-nCoV_procedures.aspx